

ZBIÓR PROCEDUR POSTĘPOWANIA W SYTUACJACH ZAGROŻENIA W ZESPOLE SZKÓŁ MORSKICH W ŚWINOUJŚCIU

I. Uzasadnienie wdrożenia procedur szkolnych.

Dostrzegając potrzebę szeroko rozumianej profilaktyki młodzieży, unikania zagrożeń, a także edukacji rodziców i nauczycieli w sferze wychowania i promowania postaw pomagających zachowaniu bezpieczeństwa, ładu i porządku na terenie szkoły uważamy, że wypracowanie i wprowadzenie w życie jednolitych procedur działania wpłynie na ograniczenie niepożądanych zachowań młodzieży, a w szczególności unormuje zasady postępowania w sytuacjach problemowych. Wprowadzenie procedur wyeliminuje czynnik przypadkowości i dowolności w interpretowaniu przepisów prawnych.

II Podstawy prawne stosowanych procedur

1. Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z dnia 18 sierpnia 2015 r. w sprawie zakresu i form prowadzenia w szkołach i placówkach systemu oświaty działalności wychowawczej, edukacyjnej, informacyjnej i profilaktycznej w celu przeciwdziałania narkomanii (Dz.U. z 2015 r. poz. 1249).
2. Ustawa z dnia 14 grudnia 2016 r. Prawo oświatowe (Dz.U. z 2017 r. poz. 59)
3. Ustawa z dnia 22 lipca 2016 r. o zmianie ustawy o ochronie zdrowia przed następstwami używania tytoniu i wyrobów tytoniowych.
4. Ustawa z dnia 26 października 1982 r. o postępowaniu w sprawach nieletnich (Dz. U. z 2016 r. poz. 1654, z 2017 r. poz. 773)
5. Ustawa z 6 czerwca 1997 r. Kodeks postępowania karnego (Dz.U. nr 89, poz. 555 ze zm.)
6. Ustawa z 17 listopada 1964 r. Kodeks postępowania cywilnego (tekst jedn.: Dz.U. z 2014 r. poz. 101 ze zm.).
7. [Ustawa z 11 kwietnia 2007 r. o zmianie ustawy o systemie oświaty oraz o zmianie niektórych innych ustaw \(Dz. U. z 2007 r., nr 80, poz. 542\).](#)
8. Statut Szkoły

III Cele

1. Usprawnienie, oraz zwiększenie skuteczności oddziaływań szkoły w sytuacjach zagrożenia
2. Promowanie zachowań i postaw godnych naśladowania
3. Wpłynięcie na proces socjalizacji młodzieży
4. Wyznaczenie jasnych i czytelnych reguł postępowania oraz określonych granic

WYKAZ PROCEDUR:

1. Procedura postępowania nauczyciela z uczniem sprawiającym problemy wychowawcze
2. Procedura dotycząca kontaktów nauczycieli i wychowawców z rodzicami.
3. Procedura postępowania związana z używaniem e-papierosów w szkole i jej bezpośrednim sąsiedztwie.
4. Procedura postępowania w przypadku palenia papierosów i wyrobów tytoniowych przez uczniów na terenie szkoły
5. Procedura używania telefonów komórkowych i innych urządzeń elektronicznych
6. Procedura postępowania w przypadku uchylania się od obowiązku szkolnego i wagarowania.
7. Procedury postępowania nauczycieli w sytuacjach zagrożenia dzieci i młodzieży demoralizacją.
  - postępowanie w przypadku, gdy nauczyciel podejrzewa, że na terenie szkoły znajduje się uczeń będący pod wpływem alkoholu lub narkotyków.
  - postępowanie w przypadku, gdy nauczyciel znajduje na terenie szkoły substancję przypominającą wyglądem narkotyk.
  - postępowanie w przypadku, gdy nauczyciel podejrzewa, że uczeń posiada przy sobie substancję przypominającą narkotyk.
8. Procedury postępowania w przypadku agresywnego zachowania ucznia
9. Procedura postępowania nauczyciela wobec ucznia – sprawcy czynu karalnego lub przestępstwa.
10. Procedura postępowania nauczyciela wobec ucznia – ofiary czynu karalnego
11. Procedura związana z naruszeniem godności nauczyciela i ochroną przewidzianą dla funkcjonariuszy publicznych
12. Procedura postępowania w przypadku aktu wandalizmu, zniszczenia mienia szkolnego lub prywatnego.
13. Procedura postępowania w przypadku kradzieży.
14. Procedury postępowania w przypadku prób samobójczych lub samobójstw na terenie Szkoły Morskiej
  - postępowanie w przypadku stwierdzenia występowania u ucznia czynników wskazujących na ryzyko zachowań samobójczych
  - postępowanie w przypadku powzięcia informacji, że uczeń zamierza popełnić samobójstwo (informacja od kolegów, rodziny, osób postronnych)
  - postępowanie w przypadku powzięcia informacji, że uczeń podjął próbę samobójczą
  - postępowanie w przypadku śmierci ucznia w wyniku samobójstwa.

1. Procedura postępowania nauczyciela z uczniem sprawiającym problemy wychowawcze.

a) przeprowadzenie rozmowy z uczniem (uczniemi) o jego zachowaniu:

- jeżeli w zdarzeniu uczestniczy więcej niż jedna osoba należy rozmawiać z każdym z osobna, zaczynając od lidera grupy,
- miejscem rozmów powinno być pomieszczenie zapewniające spokój i brak świadków,
- nauczyciel, który decyduje się na przeprowadzenie rozmowy powinien jasno określić jej cel, opisać zachowanie ucznia, które jest powodem rozmowy ,
- należy upewnić ucznia, że nauczyciel chce mu pomóc,
- uczeń musi otrzymać od nauczyciela jasny i jednoznaczny komunikat o braku akceptacji złego zachowania
- należy dać uczniowi szansę wypowiedzenia się na temat zachowania będącego powodem interwencji, uważnie wysłuchać,
- jeżeli uczeń milczy należy powrócić jeszcze raz do propozycji pomocy,
- omówić z uczniem skutki przejawianych przez niego zachowań oraz poinformować o potrzebie spotkania z rodzicami.

b) omówienie z rodzicami zachowania dziecka i ustalenie strategii współpracy rodziców ze szkołą:

- przygotować plan działań wychowawczych wobec ucznia
- pozyskać rodziców do współpracy,
- ustalić zasady współpracy,
- opracować wspólnie z rodzicami projekt kontraktu dla dziecka, określić w nim zachowania nieakceptowane, oczekiwania wobec dziecka,
- ustalić katalog kar i nagród, terminy wykonania poszczególnych zadań określonych w kontrakcie, ustalić hierarchię konsekwencji oraz zasady odzyskiwania przywilejów.
- nauczyciel może zwrócić się do pedagoga o pomoc w przygotowaniu planu działań wychowawczych wobec ucznia lub kontraktu z uczniem
- wspólnie z uczniem i rodzicami należy przyjąć ostateczną wersję kontraktu - uczeń ma prawo negocjować warunki kontraktu.

c) monitorowanie realizacji kontraktu.

Jeżeli kontrakt ma być udostępniony innym nauczycielom, o fakcie tym powinni być powiadomieni rodzice i uczeń.

Poinformowanie pedagoga w przypadku nie wywiązywania się ucznia z przyjętego kontraktu oraz braku zamierzonych efektów wychowawczych podjętych działań przez wychowawcę i rodziców.

Poinformowanie rodziców ucznia przez pedagoga szkolnego o możliwych formach pomocy specjalistycznej w tym o diagnozie trudności wychowawczych w poradni psychologiczno - pedagogicznej w celu otrzymania wskazówek do dalszej pracy z dzieckiem.

Szkoła podejmuje dalsze działania wynikające z przepisów prawa w przypadku dalszego narastania trudności dziecka oraz braku współpracy szkoły z rodzicami w celu zmiany sytuacji dziecka.

2. Procedura dotycząca kontaktów nauczycieli i wychowawców z rodzicami.

1. zaznajomienie rodziców z przepisami prawa szkolnego, kryteriami ocen z przedmiotów i zachowania, programem profilaktyczno - wychowawczym szkoły - odpowiedzialni wychowawcy klas, termin: I zebranie z rodzicami klas I.
2. Przedstawienie rodzicom koncepcji pracy wychowawczej, wspólne ustalenie harmonogramu imprez klasowych, poznanie potrzeb rodziców i ich oczekiwań wobec szkoły - wychowawcy klas, termin: I zebranie z rodzicami klas I.
3. Utrzymywanie częstego kontaktu z rodzicami w celu dobrego przepływu informacji-zebrania z rodzicami, konsultacje, rozmowy indywidualne organizowane z inicjatywy nauczyciela oraz na prośbę rodziców.
4. Wyróżnianie rodziców za wzorowe wychowanie dziecka i pracę na rzecz szkoły - listy pochwalne wręczone na uroczystości zakończenia roku szkolnego.
5. Poszerzanie wiedzy rodziców w zakresie trudności wychowawczych związanych z okresem dojrzewania, przyczynami niepowodzeń szkolnych, problemów dot. młodzieży - pogadanki, prelekcje, dyskusje, rozdanie przygotowanych materiałów.
6. Zebranie optymalnej wiedzy o domu rodzinnym ucznia, jego problemach, potrzebach, otoczenie opieką udzielenie pomocy - odpowiedzialni wychowawcy, pedagog
7. Ustalenie strategii egzekwowania wypełniania przez ucznia obowiązków szkolnych (rodzice są zobowiązani terminowo usprawiedliwiać nieobecności, dopilnować, aby dziecko przychodziło w mundurze i przestrzegało zasad regulaminu szkolnego) - wychowawca klasy podczas I zebrania z rodzicami.
8. Uświadamianie rodzicom szkodliwości nadopiekuńczych postaw wobec dzieci, uciekania się do kłamstwa i oszustwa w kontaktach ze szkołą - pogadanki, rozmowy.

3. Procedura postępowania związana z używaniem e-papierosów w szkole i jej bezpośrednim sąsiedztwie

1. E-papieros (ze względu na potencjalną zawartość nikotyny) jest traktowany jako źródło nikotyny i przyczyna uzależnienia. Obowiązuje zakaz używania go w szkole i jej bezpośrednim sąsiedztwie.
2. Dyrektor w obecności rodzica/opiekuna prawnego przeprowadza rozmowę dyscyplinującą. Wspólnie z nim ustala konsekwencje powtórzenia się sytuacji
3. Wychowawca sporządza notatkę w zeszycie obserwacyjnym klasy, udziela kary statutowej i wyznacza uczniowi formę rekompensaty (np. prezentacja multimedialna/referat na temat nikotynizmu, plakat antynikotynowy).
4. W przypadku powtórzenia się sytuacji uczeń ponosi ustalone konsekwencje i jest kierowany na zajęcia profilaktyczne do szkolnego pedagoga lub innego specjalisty.

4. Procedura postępowania w przypadku palenia papierosów przez ucznia na terenie szkoły

1. W przypadku stwierdzenia przez nauczyciela lub innego pracownika szkoły faktu palenia papierosów przez ucznia, należy powiadomić wychowawcę klasy.
2. Wpisanie uwagi o wyżej wymienionym fakcie w dzienniku lekcyjnym i udzielenie przez

wychowawcę upomnienia na forum klasy.

3. Powiadomienie rodziców o zaistniałej sytuacji.

4. W przypadku ponownego łamania zasad regulaminu szkoły - udzielenie pisemnej nagany wychowawcy, zawiadomienie rodziców.

5. Kolejne wykroczenie ucznia dotyczące palenia papierosów skutkuje naganą dyrektora na forum szkoły. Wychowawca powiadamia rodziców oraz informuje o konsekwencjach ponownego złamania zakazu palenia papierosów.

6. W przypadku ponownego (czwartego) naruszenia zakazu palenia - złożenie przez dyrektora wniosku na posiedzeniu rady pedagogicznej o wystawienie oceny nagannej z zachowania w danym okresie oraz zgłoszenie zaistniałego faktu na policję.

7. W przypadku kolejnego naruszenia zakazu stosuje się kary zgodnie ze Statutem Szkoły łącznie ze skreśleniem z listy uczniów .

5. Procedura używania telefonów komórkowych i innych urządzeń elektronicznych

1. Posiadanie telefonów komórkowych i innych urządzeń elektronicznych przez uczniów w szkole jest dozwolone pod warunkiem stosowania się do poniższych zasad.

2. Obowiązek całkowitego wyłączenia telefonów komórkowych i innych urządzeń elektronicznych w czasie zajęć dydaktyczno-wychowawczych w szkole.

3. Posiadanie przez ucznia telefonu komórkowego i innych urządzeń elektronicznych w szkole odbywa się na własną materialną odpowiedzialność ucznia i jego rodziców. Szkoła nie ponosi odpowiedzialności materialnej za straty wynikające z posiadania tego sprzętu w szkole (zagubienie, uszkodzenie, kradzież).

4. Używanie telefonu komórkowego i innych urządzeń elektronicznych w celu fotografowania, nagrywania i filmowania oraz upubliczniania czyjegoś wizerunku, wypowiedzi może odbywać się tylko za zgodą osób fotografowanych, filmowanych lub nagrywanych. Użycie tego sprzętu w takim celu może odbyć się jedynie w trakcie trwania ogólnoszkolnych imprez za zgodą nauczyciela.

5. W przypadku kiedy uczeń korzysta z telefonu komórkowego lub innego urządzenia elektronicznego w czasie zajęć, nauczyciel podejmuje interwencję w formie ostrzeżenia słownego. Uczeń powinien zaprzestać korzystania z urządzenia lub ponosi konsekwencje w postaci odłożenia tegoż urządzenia na biurku nauczyciela do końca danej lekcji, oraz wpisu do dziennika. Wychowawca klasy stosuje kary zgodnie z zapisami w Statucie szkoły, oraz informuje rodziców/prawnych opiekunów o zastosowanej karze.

6. Nieprzestrzeganie przez ucznia powyższych zakazów ma wpływ na jego ocenę z zachowania, która uwzględnia gradację kar zgodnie ze Statutem szkoły

6. Procedura postępowania w przypadku uchylania się od obowiązku szkolnego i wagarowania

1. Indywidualna rozmowa z uczniem w celu poznania przyczyny wagarów, ucieczki z lekcji oraz świadomości ucznia dotyczącej konsekwencji dokonywanych wyborów i podejmowanych decyzji.
2. Kontakt wychowawcy z rodzicami, udzielanie informacji o frekwencji
3. Wychowawca prowadzi rozmowę z uczniem w obecności rodziców w trakcie, którego zawiera kontrakt określający warunki poprawy frekwencji ucznia na zajęciach.
4. Podpisanie kontraktu.
5. Dalsza obserwacja ucznia.
6. W przypadku wyeliminowania problemu uczeń powinien być nagrodzony np. pochwałą do rodziców, na forum klasy, ocena zachowania.
7. W przypadku braku poprawy zaistniałej sytuacji wychowawca przekazuje do pedagoga - wykaz uczniów z podaną informacją o skali problemu - podjętych przez siebie działań i efektach - sytuacji szkolnej i rodziny ucznia
8. Kolejna rozmowa z uczniem, rodzicami i pedagogiem szkolnym.
9. Po wyczerpaniu możliwości, postępowanie według regulaminu szkolnego.

7. Procedura postępowania nauczycieli w sytuacjach zagrożenia dzieci i młodzieży demoralizacją.

W przypadku uzyskania informacji, że uczeń, który, nie ukończył 18 lat, używa alkoholu lub innych środków w celu wprowadzenia się w stan odurzenia, uprawia nierząd, bądź przejawia inne zachowania świadczące o demoralizacji, nauczyciel powinien podjąć następujące kroki:

1. Przekazać uzyskaną informację wychowawcy klasy.
2. Wychowawca informuje o fakcie pedagoga szkolnego i dyrektora szkoły.
3. Wychowawca wzywa do szkoły rodziców (prawnych opiekunów) ucznia i przekazuje im uzyskaną informację. Przeprowadza rozmowę z rodzicami oraz z uczniem, w ich obecności. W przypadku potwierdzenia informacji, zobowiązuje ucznia do zaniechania negatywnego postępowania, rodziców zaś bezwzględnie do szczególnego nadzoru nad dzieckiem. W toku interwencji profilaktycznej może zaproponować rodzicom skierowanie dziecka do specjalistycznej placówki i udział dziecka w programie terapeutycznym.
4. Jeżeli rodzice odmawiają współpracy lub nie stawiają się do szkoły, a nadal z wiarygodnych źródeł napływają informacje o przejawach demoralizacji ich dziecka, dyrektor szkoły pisemnie powiadamia o zaistniałej sytuacji sąd rodzinny lub policję.
5. Podobnie, w sytuacji gdy, szkoła wykorzysta wszystkie dostępne jej środki oddziaływań wychowawczych, (rozmowa z rodzicami, ostrzeżenie ucznia, spotkania z pedagogiem,..), a ich zastosowanie nie przynosi oczekiwanych rezultatów, dyrektor szkoły powiadamia sąd rodzinny lub policję. Dalszy tok postępowania leży w kompetencji tych instytucji.
6. Jeżeli zachowania świadczące o demoralizacji przejawia uczeń który ukończył 18 lat, a nie jest to udział w działalności grup przestępczych czy popełnienie przestępstwa, to postępowanie nauczyciela powinno być określone przez Statut szkoły.
7. W przypadku uzyskania informacji o popełnieniu przez ucznia, który ukończył 17 lat, przestępstwa ściganego z urzędu lub jego udziału w działalności grup przestępczych, zgodnie

z art. 304 § 2 kodeksu postępowania karnego, dyrektor szkoły jako przedstawiciel instytucji jest obowiązany niezwłocznie zawiadomić o tym prokuratora lub policję.

W przypadku, gdy nauczyciel podejrzewa, że na terenie szkoły znajduje się uczeń będący pod wpływem alkoholu lub narkotyków powinien podjąć następujące kroki:

1. Powiadamia o swoich przypuszczeniach wychowawcę klasy.
2. Odizolowuje ucznia od reszty klasy, ale ze względów bezpieczeństwa nie pozostawia go samego; stwarza warunki, w których nie będzie zagrożone jego życie ani zdrowie.
3. Wzywa lekarza w celu stwierdzenia stanu trzeźwości lub odurzenia, ewentualnie udzielenia pomocy medycznej.
4. Zawiadamia o tym fakcie dyrektora szkoły oraz rodziców (prawnych opiekunów), których zobowiązuje do niezwłocznego odebrania ucznia ze szkoły. Gdy rodzice (prawni opiekunowie) odmówią odebrania dziecka, o pozostaniu ucznia w szkole, czy przewiezieniu do placówki służby zdrowia, albo przekazaniu go do dyspozycji funkcjonariuszom policji - decyduje lekarz, po ustaleniu aktualnego stanu zdrowia ucznia i w porozumieniu z dyrektorem szkoły.
5. Dyrektor szkoły zawiadamia najbliższą jednostkę policji, gdy rodzice ucznia będącego pod wpływem alkoholu - odmawiają przyścia do szkoły, a jest on agresywny, bądź swoim zachowaniem daje powód do zgorszenia albo zagraża życiu lub zdrowiu innych osób. W przypadku stwierdzenia stanu nietrzeźwości, policja ma możliwość przewiezienia ucznia do izby wytrzeźwień, albo do policyjnych pomieszczeń dla osób zatrzymanych - na czas niezbędny do wytrzeźwienia (maksymalnie do 24 godzin). O fakcie umieszczenia zawiadamia się rodziców (prawnych opiekunów) oraz sąd rodzinny jeśli uczeń nie ukończył 18 lat.
6. Jeżeli powtarzają się przypadki, w których uczeń (przed ukończeniem 18 lat) znajduje się pod wpływem alkoholu lub narkotyków na terenie szkoły, to dyrektor szkoły ma obowiązek powiadomienia o tym policji (*specjalisty ds. nieletnich*) lub sądu rodzinnego.
7. Spożywanie alkoholu na terenie szkoły przez ucznia, który ukończył 17 lat, stanowi wykroczenie z art. 431 ust. 1 Ustawy z dnia 26 października 1982 r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi. Należy o tym fakcie powiadomić policję. Dalszy tok postępowania leży w kompetencji tej instytucji.

W przypadku, gdy nauczyciel znajduje na terenie szkoły substancję przypominającą wyglądem narkotyk powinien podjąć następujące kroki:

1. Nauczyciel zachowując środki ostrożności zabezpiecza substancję przed dostępem do niej osób niepowołanych oraz ewentualnym jej zniszczeniem do czasu przyjazdu policji, próbuje (o ile to jest możliwe w zakresie działań pedagogicznych) ustalić, do kogo znaleziona substancja należy.
2. Powiadamia o zaistniałym zdarzeniu dyrektora szkoły, który wzywa policję.
3. Po przyjeździe policji niezwłocznie przekazuje zabezpieczoną substancję i przekazuje informacje dotyczące szczegółów zdarzenia.

W przypadku, gdy nauczyciel podejrzewa, że uczeń posiada przy sobie substancję przypominającą narkotyki, powinien podjąć następujące kroki:

1. Nauczyciel w obecności innej osoby (wychowawca, pedagog, dyrektor, itp.) ma prawo żądać, aby uczeń przekazał mu tę substancję, pokazał zawartość torby szkolnej, oraz kieszeni (we własnej odzieży), ew. innych przedmiotów budzących podejrzenie co do ich związku z poszukiwaną substancją. **Nauczyciel nie ma prawa samodzielnie wykonać czynności przeszukania odzieży ani teczki ucznia - jest to czynność zastrzeżona wyłącznie dla policji.**
2. O swoich spostrzeżeniach powiadamia dyrektora szkoły oraz rodziców (prawnych opiekunów) ucznia i wzywa ich do natychmiastowego stawiennictwa.
3. W przypadku, gdy uczeń, mimo wezwania, odmawia przekazania nauczycielowi substancji i pokazania zawartości teczki, dyrektor szkoły wzywa policję, która przeszukuje odzież i przedmioty należące do ucznia oraz zabezpiecza znalezioną substancję i zabiera ją do ekspertyzy.
4. Jeżeli uczeń wyda substancję dobrowolnie, nauczyciel, po odpowiednim zabezpieczeniu, zobowiązany jest bezzwłocznie przekazać ją do jednostki policji. Wcześniej próbuje ustalić, w jaki sposób i od kogo, uczeń nabył substancję. Całe zdarzenie nauczyciel dokumentuje, sporządzając możliwie dokładną notatkę z ustaleń wraz ze swoimi spostrzeżeniami.

8. Procedura postępowania w przypadku agresywnego zachowania ucznia.

1. Przerwanie zachowania agresywnego -zdecydowana interwencja.
  2. Poinformowanie wychowawcy/ wychowawców o zdarzeniu.
  3. Przeprowadzenie przez wychowawcę/ wychowawców rozmowy z uczniem/ uczniami po konsultacji z nauczycielem - świadkiem zdarzenia (zidentyfikowanie ofiary, agresora, świadka, ocenienie zdarzenia i wyciągnięcie konsekwencji).
  4. Odnotowanie interwencji w dokumentacji szkolnej - w zeszycie uwag, a w przypadku zagrożenia zdrowia lub życia nauczyciel interweniujący sporządza notatkę służbową (opis zdarzenia, osoby uczestniczące, sprawca, poszkodowany) oraz protokół powypadkowy.
  5. Poinformowanie przez wychowawcę rodziców (prawnych opiekunów) ucznia/ uczniów o zaistniałej sytuacji.
  6. Zgłaszanie powtarzających się sytuacji do pedagoga oraz dyrektora szkoły.
  7. Natychmiastowe powiadomienie dyrektora szkoły i pedagoga o przypadkach szczególnie drastycznych zachowań agresywnych (stwarzających zagrożenie dla zdrowia lub życia). Wezwanie pielęgniarki.
  8. Ustalenie przez wychowawcę w porozumieniu z dyrektorem szkoły sankcji w stosunku do ucznia/uczniów, w oparciu o Statut Szkoły.
  9. Przekazanie rodzicom (prawym opiekunom) pisemnej lub ustnej informacji na temat wyciągniętych w stosunku do ucznia/uczniów konsekwencji wynikających ze Statutu Szkoły.
  10. W przypadku zachowań agresywnych stwarzających zagrożenie dla zdrowia lub życia oraz naruszających godność innych osób szkoła podejmuje dalsze działania wynikające z przepisów prawa.
- Należy reagować na każdą sytuację, w której występuje agresja i przemoc - brak reakcji komunikuje uczniom, że mają prawo tak się zachowywać. Ważne jest wykazywanie troski o ucznia, dotyczy to zarówno ofiary jak i sprawcy. Nie należy potępiać ucznia, ale wskazywać na zachowania nieaprobowane, jasno wyrażać brak zgody na stosowanie agresji i przemocy. Każdą sytuację należy wnikliwie rozpatrywać.

Osoba podejmująca interwencje powinna:

- reagować stanowczo,
- mówić prosto i jasno,
- traktować sprawcę jak osobę, która może sama wziąć odpowiedzialność za swoje czyny,
- jeśli to konieczne to użyć siły, ale tylko tyle, ile potrzeba np. do rozdzielenia bijących się uczniów,
- szanować ucznia (mówić o zachowaniu, nie o osobie). W czasie interwencji należy unikać:
  - agresji fizycznej,
  - agresji słownej (nie obrażać, nie zawstydzać, nie oceniać ucznia, nie stosować komunikatów typu „Ty”),
- okazywania niepewności,
- długich monologów i moralizowania,
- wchodzenia w rolę sprawcy, by mu pokazać, co czuje osoba poszkodowana.

9. Procedura postępowania nauczyciela wobec ucznia - sprawcy czynu karalnego lub przestępstwa:

1. Niezwłoczne powiadomienie dyrektora szkoły.
2. Ustalenie okoliczności czynu i ewentualnych świadków zdarzenia.
3. Przekazanie sprawcy (o ile jest znany i przebywa na terenie szkoły) dyrektorowi szkoły, lub pedagogowi szkolnemu pod opiekę. 4.
4. Powiadomienie rodziców ucznia-sprawcy. 5.
5. Niezwłoczne powiadomienie policji w przypadku gdy sprawa jest poważna (rozbój, uszkodzenie ciała, itp.), lub sprawca nie jest uczniem szkoły i jego tożsamość nie jest nikomu znana.
6. Zabezpieczenie ewentualnych dowodów przestępstwa, lub przedmiotów pochodzących z przestępstwa i przekazanie ich policji (np. sprawca roboju na terenie szkoły używa noża i uciekając porzuca go lub porzuca jakiś przedmiot pochodzący z kradzieży).

10. Procedura postępowanie nauczyciela wobec ucznia, który stał się ofiarą czynu karalnego:

1. Udzielenia pierwszej pomocy przedmedycznej, bądź zapewnienia jej udzielenia poprzez wezwanie lekarza w przypadku kiedy ofiara doznała obrażeń.
2. Niezwłoczne powiadomienie dyrektora szkoły.
3. Powiadomienie rodziców ucznia.
4. Niezwłoczne wezwanie policji w przypadku, kiedy istnieje konieczność profesjonalnego zabezpieczenia śladów przestępstwa, ustalenia okoliczności i ewentualnych świadków zdarzenia.

W przypadku znalezienia na terenie szkoły broni, materiałów wybuchowych, innych niebezpiecznych substancji lub przedmiotów, należy zapewnić bezpieczeństwo przebywającym na terenie szkoły osobom, uniemożliwić dostęp osób postronnych do tych przedmiotów i wezwać policję - tel. 997 lub 112.

11. Procedura związana z naruszeniem godności nauczyciela i ochroną przewidzianą dla funkcjonariuszy publicznych.

Nauczyciel, podczas lub w związku z pełnieniem obowiązków służbowych, korzysta z ochrony przewidzianej dla funkcjonariuszy publicznych. Organ prowadzący szkołę i dyrektor szkoły są zobowiązani z urzędu występować w obronie nauczyciela, gdy ustalone dla nauczyciela uprawnienia zostaną naruszone.

Ochrona przysługuje funkcjonariuszowi publicznemu w przypadku:

1. naruszenia nietykalności cielesnej,
2. czynnej napaści,
3. znieważenia (np. wulgarne epitety; wulgarne, obraźliwe wypowiedzi/teksty, wulgarne, obelżywe gesty lub działania).

Jeśli doszło do naruszenia nietykalności cielesnej, napaści lub znieważenia, nauczyciel:

1. Dokonuje odpowiedniego wpisu w zeszycie obserwacyjnym oraz niezwłocznie informuje o zaistniałej sytuacji dyrektora szkoły i wychowawcę, który wzywa rodziców/opiekunów prawnych.
2. Dyrektor w obecności rodzica/opiekuna przeprowadza z uczniem rozmowę dyscyplinującą. Informuje o odpowiedzialności prawnej nieletniego i prawnych konsekwencjach powtórzenia się sytuacji (konieczności zgłoszenia na policję/do sądu).
3. Wychowawca udziela kary statutowej i wyznacza uczniowi formę rekompensaty.

12. Procedura postępowania w przypadku aktu wandalizmu, zniszczenia mienia szkolnego lub prywatnego.

1. Ustalenie rozmiaru szkody i sprawcy czynu. Nauczyciel, który zauważy szkodę podejmuje działania wyjaśniające okoliczności zdarzenia, ustala świadków zdarzenia, może skorzystać z nagrań monitoringu.
2. Powiadomienie dyrektora szkoły o zdarzeniu oraz sprawcach czynu przez nauczyciela.
3. Przeprowadzenie rozmowy ze sprawcą czynu przez nauczyciela interweniującego. Informuje on ucznia o konsekwencjach oraz konieczności naprawy szkody i ewentualnych wyrównaniach finansowych.
4. Powiadomienie wychowawcy przez nauczyciela interweniującego o zdarzeniu oraz wpisanie do zeszytu obserwacyjnego informacji o zaistniałym fakcie oraz sporządzenie notatki służbowej.
5. Powiadomienie rodziców przez wychowawcę o zdarzeniu oraz wpisanie do zeszytu

informacyjnego ucznia wiadomości dla rodziców o zdarzeniu i jego konsekwencjach. W czasie rozmowy ustalany zostaje termin naprawy szkody i ewentualnego rozliczenia finansowego.

6. W przypadku nie wywiązania się ze zobowiązań zostaną zastosowane kary statutowe.

13. Procedura postępowania w przypadku kradzieży.

1. Podejmowanie czynności wyjaśniających zdarzenie przez nauczyciela, który podejrzewa lub został poinformowany, że doszło do kradzieży na terenie szkoły (zidentyfikowanie poszkodowanego, przedmiotu kradzieży, świadkowie).

2. Powiadomienie dyrektora szkoły o zdarzeniu oraz wychowawcy klasy i pedagoga.

3. Zatrzymanie uczniów w pomieszczeniu, w którym doszło do kradzieży, (szatnia, klasa lekcyjna), jeśli zdarzenie zostało zgłoszone bezpośrednio po jego zajściu. Nauczyciel powinien zwrócić się do uczniów z prośbą o zwrot skradzionej rzeczy.

4. Nauczyciel ma prawo żądać by uczeń/ uczniowie pokazali zawartość torby szkolnej oraz kieszeni we własnej odzieży oraz innych przedmiotów budzących podejrzenie, co do ich związku z poszukiwaną rzeczą.

5. Nauczyciel nie ma prawa samodzielnie wykonać czynności przeszukania odzieży ani teczki ucznia. Może to zrobić tylko policja.

6. Wezwanie policji przez dyrektora szkoły w przypadku, gdy uczeń, pomimo wezwania nauczyciela, odmówi okazania swoich rzeczy lub przekazania skradzionej rzeczy. Policja przeszukuje odzież i przedmioty należące do ucznia/ uczniów i podejmuje dalsze działania wynikające z przepisów prawa.

7. Podejmowanie dalszych działań wynikających z przepisów prawa oraz Statutu szkoły wobec sprawcy kradzieży. Wychowawca w porozumieniu z dyrektorem szkoły ustala sankcje w stosunku do sprawcy kradzieży.

8. Powiadomienie przez wychowawcę rodziców (prawnych opiekunów) o zdarzeniu i wzywaniu ich do niezwłocznego wstawienia się do szkoły. W sytuacji, gdy wychowawca jest nieobecny rodziców (prawnych opiekunów) powiadamia pedagog lub dyrektor.

9. Sporządzenie notatki służbowej z przebiegu zdarzenia (zidentyfikowanie poszkodowanego, opis skradzionej rzeczy, świadkowie, opis zdarzenia, sprawca kradzieży - jeśli jest znany) przez nauczyciela, który podejmuje interwencję. Notatkę należy złożyć u dyrektora szkoły.

10. Do wyjaśnienia przebiegu zdarzenia może być wykorzystany zapis na monitoringu szkolnym.

14. Procedura postępowania w przypadku prób samobójczych lub samobójstwa ucznia na terenie Zespołu Szkół Morskich lub Internatu.

Każdy pracownik Zespołu Szkół ma obowiązek zareagowania na jakikolwiek sygnał o ryzyku zachowania autodestrukcyjnego u ucznia. W przypadku zaobserwowania lub powzięcia informacji, że uczeń planuje podjąć lub podjął próbę samobójczą każdy pracownik

powinien niezwłocznie poinformować o tym dyrektora szkoły.

- postępowanie w przypadku stwierdzenia występowania u ucznia czynników wskazujących na ryzyko zachowań samobójczych.

O wysokim ryzyku zachowań samobójczych świadczyć może wystąpienie przynajmniej jednego z poniższych czynników:

- mówienie o poczuciu beznadziejności, bezradności, braku nadziei,
- mówienie wprost lub pośrednio o samobójstwie, pisanie listów pożegnalnych lub testamentu,
- pozbywanie się osobistych i cennych przedmiotów,
- unikanie kontaktów z bliskimi kolegami, izolacja, zamykanie się w sobie,
- zaniechanie zajęć, które dotychczas sprawiały uczniowi przyjemność,
- przejawianie dużych zmian charakteru, nastroju, występowanie nietypowych zachowań dla danego ucznia,
- przejawianie innych zachowań ryzykownych: okaleczanie się, zażywanie narkotyków, spożywanie alkoholu,
- przejawianie zainteresowania tematyką śmierci, umierania itp.,
- podejmowanie w przeszłości prób samobójczych,
- fascynacja znanymi osobami (np. gwiazdami popkultury), które popełniły samobójstwo.

Po zdiagnozowaniu sytuacji zagrożenia, wychowawca, pedagog szkolny podejmuje odpowiednie działania interwencyjne:

- jednoznacznie ustalają , które z w/w przesłanek występują u danego ucznia,
- przeprowadzają analizę sytuacji szkolnej i rodzinnej ucznia w celu wstępnego ustalenia przyczyn, kontaktują się z rodzicami w celu ustalenia przyczyn zmian w zachowaniu ucznia,
- przekazują informację o zagrożeniu rodzicom i dyrektorowi szkoły,
- ustalają z rodzicami zasady wzajemnych kontaktów, proponują objęcie ucznia pomocą psychologiczno-pedagogiczną na terenie szkoły lub poza nią.

- postępowanie w przypadku powzięcia informacji, że uczeń zamierza popełnić samobójstwo (informacja od samego ucznia, kolegów, rodziny, osób postronnych)

Po zdiagnozowaniu sytuacji zagrożenia wychowawca, pedagog szkolny oraz dyrektor szkoły podejmują następujące działania:

- nie pozostawiają ucznia samego, próbują przeprowadzić go w ustronne, bezpieczne miejsce,
- informują o zaistniałej sytuacji i zagrożeniu rodziców oraz przekazują dziecko pod opiekę rodziców (prawnych opiekunów) lub jeżeli przyczyną zagrożenia jest sytuacja domowa ucznia informują odpowiednie instytucje,
- jeżeli sytuacja tego wymaga wzywają pogotowie ratunkowe informując dyspozytora o zamiarach ucznia.

- postępowanie w przypadku powzięcia informacji, że uczeń podjął próbę samobójczą.

Po powzięciu informacji, że uczeń podjął próbę samobójczą dyrektor szkoły, wychowawca, pedagog szkolny podejmują następujące działania:

- jeśli próba samobójcza ma miejsce w szkole, wychowawca (nauczyciel, pracownik) powiadamia o tym fakcie dyrektora szkoły, a ten rodzica/opiekuna prawnego,
- wzywają pogotowie ratunkowe informując dyspozytora o zdarzeniu,
- dyrektor szkoły, pedagog szkolny lub wychowawca dokonują oceny sytuacji i przeprowadzają rozmowę wspierającą z rodzicami oraz przekazują informacje dotyczące pomocy psychologiczno-pedagogicznej,
- jeśli próba samobójcza ma miejsce w domu, a rodzic poinformował o zajściu szkołę, dyrektor szkoły, pedagog szkolny przekazuje rodzicom informacje dotyczące pomocy psychologiczno-pedagogicznej,
- o próbie samobójczej dyrektor informuje Radę Pedagogiczną pod rygorem tajemnicy w celu podjęcia wspólnych działań oraz obserwacji zachowania ucznia po jego powrocie do szkoły przez wszystkich nauczycieli,
- pedagog szkolny planuje dalsze działania mające na celu zapewnienie uczniowi bezpieczeństwa w szkole, atmosfery życzliwości i wsparcia oraz przekazują rodzicom informacje o możliwościach uzyskania pomocy psychologiczno-pedagogicznej poza szkołą,
- w przypadku śmierci ucznia w wyniku samobójstwa dyrektor szkoły informuje organ prowadzący i nadzorujący szkołę o zaistniałej sytuacji,
- pedagog szkolny oraz wychowawcy udzielają pomocy psychologiczno-pedagogicznej innym uczniom szkoły (przede wszystkim grupie klasowej).

- postępowanie w przypadku śmierci ucznia w wyniku samobójstwa.

- W przypadku śmierci ucznia w wyniku samobójstwa Dyrektor szkoły informuje organ prowadzący i nadzorujący szkołę o zaistniałej sytuacji
- Pedagog szkolny, oraz wychowawcy udzielają pomocy psychologiczno-pedagogicznej pozostałym uczniom szkoły
- Pedagog, psycholog szkolny oraz wychowawcy przekazują uczniom i rodzicom informacje o dostępnej pomocy psychologicznej - lista dostępnych placówek z aktualnymi adresami i numerami telefonów oraz telefonów zaufania.